

Vändläggare

Till

Gröndals förskolor

Telefon:

rksamhetsberättelse VB 2021 för Gröndals förskolor

Förslag till beslut

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse VB 2021 för Gröndals förskolor	1
Förslag till beslut	1
Sammanfattande analys	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	4
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	4
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	4
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	10
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	11
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	14
Uppföljning av ekonomi	17
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	17
Investeringar	17
Medel för lokaländamål	17
Övrigt.....	17
Systematiskt kvalitetsarbete.....	18
Övrigt	18

Sammanfattande analys

Vårterminen 2021 började med att arbetslagen utifrån verksamhetsplanen tog fram utbildning och undervisningsplaner. Detta gjordes i Skolplattformen och utifrån de mallar som enheten har tagit fram i det syftet. Pedagogerna har utformat och strukturerat upp undervisningsmiljöer utifrån läroplanens mål och erbjudit en lärarik och utmanande verksamhet som grundar sig på barnens intressen, erfarenhet, behov och förmågor. Arbetslagen har arbetat aktivt för att verksamheten ska ge barnen möjlighet att kunna utveckla sina förmågor.

Under höstterminen gjordes barnskyddsronder på samtliga förskolor. Underlaget till skyddsronden fylldes av samtliga avdelningar. Rektorn tillsammans med en eller flera representanter per förskola genomförde barnskydds ronderna utifrån underlagen. På de förskolor som har slitna lokaler var det fler saker som behövde åtgärdas som t ex klämskydd, trasiga lås och fönsterhasp mm. Under hösten har vi åtgärdat det som behövde åtgärdas på samtliga förskolor.

Corona-pandemin har även i år delvis påverkat det pedagogiska arbetet. Korttidsfrånvaron var fortsatt hög och har haft en negativ påverkan på den kontinuitet som krävs för att det som var planerat skulle kunna genomföras. Vår ambition var att hålla verksamheten igång så vanligt det gick utifrån omständigheterna och den rådande situationen.

Verksamhetsbeskrivning

Gröndals förskolor består av åtta förskolor, Bryggan, Gröndalsgården, Hamngården, Karlavagnen, Rosteriet, Sjöbjörnen, Udden och Viken, med totalt 34 grupper. Snittet för antal barn inskrivna i april var 666 barn. Antal anställda som arbetar i barngrupp uppgår till: 140 tjänster varav 31% är förskollärare.

Enhetens ledningsgrupp består av rektor, tre biträdande rektorer och en administratör.

Kompetensutveckling

I januari hade vi gemensam planeringsdag inom enheten. Samtliga medarbetare fick genomgång av Kulturplanen och Rörelsestrategin. En inspelat föreläsning kring tillgängliga lärmiljöer tittade vi på tillsammans och därefter diskussioner om detta i alla arbetslag. Våra nätverk för både förskollärare och barnskötare kring undervisnings begreppet och läroplanen samt digitalisering har varit inspirerande och kompetenshöjande vilket har varit uppskattat av pedagogerna.

Enhetens systematiska kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet har följts upp via gemensamma reflektionsmallar i Skolplattformen under Planering och Bedömning. Alla arbetslag har kontinuerligt publicerat lärloggar, nyhetsinlägg och skrivit undervisningsplaner. Likvärdigheten har ökat i det pedagogiska arbetet och de arbetslag som behövde vidareutveckla uppföljnings- och utvärderingsarbetet har fått stöd.

Biträdande rektorer har kontinuerligt haft uppföljning och dialog med arbetslagen. Senaste WKI – uppföljningen med arbetslagen har visat att pedagogernas arbetssätt i de flesta grupper

har utvecklats till nivå 4 samt att barnens kunskaper, förmågor och färdigheter har utvecklats inom olika områden, särskilt digitalisering.

Medarbetarnas delaktighet

Vi har haft olika forum så som APT, dialogmöte, medarbetarsamtal, arbetsmiljögruppsmöte samt den dagliga kontakten, där alla medarbetare har fått möjlighet till delaktighet. Närvarande ledarskap har varit en viktig förutsättning. Ledningen inom enheten är organiserad på ett sätt som skapar tillgänglighet och närvarande ledarskap.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

— Ingen

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	32 %	1,6 %	30,4 %	36 %	33 %	33 %	VB 2021
Analys Vi har förskollärare i samtliga grupper.							
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	86 %			84 %	90 %	88 %	2021
Analys Vi behöver utveckla vårdnadshavarnas möjlighet till insyn i verksamheten. Under pandemin har kontakten med vårdnadshavare minskat avsevärt vilket resulterat i att vårdnadshavare inte fått tillräckligt med information vilken verksamhet bedrivs. Många vårdnadshavare har ännu inte börjat använda Solplattformen eftersom de upplever att den är svårarbetat.							
  Antal barn per grupp	17,3 barn/avd.			16,4 barn/avd.	16	16	VB 2021
Analys 17,3 barn per grupp täcker budgetmässigt de kostnader vi har för gruppen.							
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,7 st			5,1 st	4,9	4,9	VB 2021
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,8			3,5	3,6	3,6	2021

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
förskoledagen			
Analys Under enhetsmålen har vi förväntade resultat riktat till fysiska aktiviteter vilket gör att aktiviteterna planeras systematiskt. Vi följer stadsdelens rörelsestrategin.			

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklar sin förståelse för grundläggande demokratiska värden

— Ingen

Beskrivning

Utbildningen ger barnen likvärdiga möjligheter att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Barnkonventionens intentioner är tydliga i utbildningens innehåll. Alla barns olika språkliga och kommunikativa förmågor och behov tas till vara för att skapa förutsättningar för ett tillgängligt och fungerande språk för alla barn.

Interkulturellt förhållningssätt präglar undervisningen samt förskollärarnas och barnskötarnas kommunikation med barn och vårdnadshavare. Förskolans medarbetare har adekvat kompetens för att utföra sitt läroplansuppdrag. Kompetensutveckling prioriteras för att ytterligare stärka medarbetarnas förutsättningar att bedriva undervisning av hög kvalitet.

Förväntat resultat

Barnens intressen och behov ligger till grund för hur utbildningen utformats.

Barnkonventionens intentioner är synliga i utbildningens innehåll.

Alla barn möter en varierad språklig och kommunikativ miljö.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Förvaltningen ska i samarbete med förskoleenheterna revidera underlagen för stadens språkprogram	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleavdelning ska utveckla arbetet med minoritetsspråk	2021-01-01	2021-12-31	
✓ Förvaltningens förskoleenheter ska fortsätta utveckla sina arbetssätt med barnkonventionen	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Vi har haft förväntade resultat och arbetssätt riktat till arbetet med Barnkonventionen. Detta för att medvetandegöra arbetet med denna konvention. Några av pedagogerna har gått på föreläsning kring Barnkonventionen. Materall som är inköpt för arbete med barnkonventionen har introducerats. Under hösten har vi haft fokus på ämnet på nätverken.			

Enhetsmål: Gruppen är en tillgång där varje barn har en självklar plats, ges utrymme och blir lyssnat på

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Barnen erbjuds en likvärdig utbildning utifrån barns olika förutsättningar och behov
- Barnen har ett rikt och varierat språk och kan uttrycka sina åsikter och tankar
- Barnen har inflytande och är delaktiga
- Barnen har kunskap och erfarenhet om Barnkonventionen
- Barnen är i ett sammanhang där digitala verktyg har en naturlig plats i utbildningen

Analys

Verktyget Planering och Bedömning i Skolplattformen, WKI samt enhetens underlag för utvärdering är de underlag vi har använt för uppföljning av enhetsmålen och förväntade resultaten. Gemensamma reflektionsmallar i Skolplattformen under Planering och Bedömning har ökat det systematiska kvalitetsarbetet. Alla arbetslag har kontinuerligt publicerat lärloggar, nyhetsinlägg och skrivit undervisningsplaner. Likvärdigheten har ökat i det pedagogiska arbetet och de arbetslag som behövt vidareutveckla uppföljnings och utvärderingsarbetet har fått stöd.

Vi har genom enhetens nätverksträffar skapat möjlighet för både förskollärare och barnskötare att fortsätta diskussionerna kring interkulturellt förhållningssätt, språk samt barnkonventionen. Syftet var att höja pedagogernas, såväl förskollärares som barnskötarens, kompetens kring värdegrundsfrågor samt skapa likvärdig utbildning inom enheten.

Flera arbetslag har lyft fram pedagogernas förhållningssätt och betydelsen av att vara aktiva, närvarande, utforskande och nyfikna pedagoger som agerar som förebild för barnen när det gäller t.ex. hållbar utveckling eller värdegrundsfrågor. Pedagogerna har skapat olika forum där barnen har fått möjlighet till utforskande och undersökande, att komma till tals och få uttrycka sina åsikter och önskemål. Pedagogernas förhållningssätt har utvidgat barnens kunskaper och erfarenheter om värdegrundsfrågor och Barnkonventionen.

Samtliga medarbetare har fått möjlighet att delta i diskussioner och framtagandet av aktiva åtgärder. Flera arbetslag har fokuserat på undervisningsmiljöer och skapat inbjudande, tillgängliga och utmanande lärmiljöer utifrån barnens intressen och behov med hjälp av digitala verktyg.

Konsekvenser av Covid-19 pandemin: Under våren hade vi planerat workshop och andra fysiska möten för att kunna fördjupa oss i våra lärmiljöer. Syftet var att analysera lärmiljöerna på förskolorna och arbeta för likvärdighet kring detta. På grund av pandemin kunde vi inte genomföra detta. Vi har enbart haft digitala möten vilket begränsar möjligheterna för djupare diskussioner på förskolorna.

Nämndmål: Alla barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förmågor i lärmiljöer av hög kvalitet

— Ingen

Beskrivning

Alla barn erbjuds en pedagogisk, stimulerande och trygg utbildning som utgår från skollagen och läroplanens mål. Utbildningen präglas av samt stärker barnens intresse och nyfikenhet för att lära och erövra nya erfarenheter och kunskaper. Barns behov, inflytande och delaktighet är en utgångspunkt för hur utbildningen utformas. En god omsorg är en förutsättning för utveckling och lärande.

Utbildningen bedrivs i likvärdiga lärmiljöer som uppmuntrar till lek och utforskande. Språk och fysisk rörelse tillsammans med hållbar utveckling är särskilt prioriterade områden. Användningen av digitala verktyg främjar undervisningen och barnens utforskande.

Förskolornas systematiska kvalitetsarbete är en förutsättning för att erbjuda en likvärdig utbildning och undervisning av hög kvalitet. Förskolorna planerar, följer upp, utvärderar och analyserar verksamheten. Stadens webbaserade kvalitetsindikator för förskola är en viktig del i detta arbete. Barnens lärande och utveckling dokumenteras, följs upp och kommuniceras med vårdnadshavarna, bland annat via Skolplattformen.

Förskolorna präglas av ett tydligt ledarskap, tydliga roller, ansvarsfördelning och kommunikation på alla nivåer i organisationen.

Förväntat resultat

Alla barn möter likvärdiga lärmiljöer utformade utifrån intentionerna i läroplanen. Alla barn är fysiskt aktiva utifrån sina förutsättningar, i utmanande och varierande miljöer. Alla barn utmanas i sin användning av digitala verktyg i lärandet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2020	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Självvärdering utifrån läroplansuppdraget avseende undervisningsmiljöer	3,8				3,6		2021
  Vårdnadshavares sammanfattande omdöme om förskolans arbete med normer och värden	89	88	91		90		2021
Analys							
Vi behöver utveckla vårdnadshavarnas möjlighet till insyn i verksamheten. Under pandemin har kontakten med vårdnadshavare minskat avsevärt vilket resulterat i att vårdnadshavare inte fått tillräckligt med information vilken verksamhet bedrivs. Många vårdnadshavare har ännu inte börjat använda Solplattformen eftersom de upplever att den är svårarbetat.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska fortsätta att utveckla gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet.	2020-01-01	2021-12-31	
 Förvaltningen ska stärka rektorer i deras kommunikation med vårdnadshavare och medarbetare	2021-01-01	2021-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska tillsammans med förskoleenheterna implementera ställningstaganden för digitala verktyg i sina verksamheter	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Digitaliseringsnätverket inom enheten har använts för implementering av materialet.			
 Förvaltningen ska tillsammans med förskoleenheterna utforma och implementera ställningstaganden som ska ligga till grund för en likvärdig och tillgänglig lärmiljö.	2020-01-01	2021-12-31	
Analys Under hösten bildades en grupp av några förskollärare som tillsammans med rektorn har tagit fram en plan för implementering av ställningstaganden för lärmiljöer. Under våren kommer vi att ha nätverk för samtliga arbetslag med fokus på likvärdiga lärmiljöer.			
 Förvaltningens förskoleenheter ska utveckla sina arbetssätt med kvalitetsindikatorn i syfte att höja lärmiljöernas kvalitet.	2020-01-01	2021-12-31	
Analys Biträdande rektorer har haft WKI-uppföljning med samtliga arbetslag. Syftet är att genom diskussioner kring kriterierna stödja arbetslagen att kunna använda WKIn som ett verktyg för utveckling av arbetssätten och lärmiljöerna.			

Enhetsmål: Varje barn i Gröndals förskolor möts av lärmiljöer där organisation/struktur, material och pedagogernas förhållningssätt återspeglar läroplanens intentioner

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Barnen erövrar kunskap genom lek och lustfyllt lärande
- Barnen har ett rikt och varierat språk och kan kommunicera och uttrycka sig på olika sätt
- Barnen har förmåga att uttrycka sig med hjälp av olika uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans
- Barnen har förmåga att använda matematiska begrepp i sitt kunskapssökande
- Barnen har kunskap om växter och djur samt enkla kemiska processer och fysiska fenomen
- Barnen är i ett sammanhang där olika val i vardagen bidrar till en hållbar utveckling
- Barn visar rörelseglädje och välbefinnande
- Barnen är i ett sammanhang där digitala verktyg har en naturlig plats i utbildningen

Analys

Verktyget Planering och Bedömning i Skolplattformen, WKI samt enhetens underlag för utvärdering är underlag vi har använt för uppföljning av enhetsmålen och förväntade resultaten. Gemensamma reflektionsmallar i Skolplattformen under Planering och Bedömning har ökat det systematiska kvalitetsarbetet. Alla arbetslag har kontinuerligt publicerat lärloggar, nyhetsinlägg och skrivit undervisningsplaner. Biträdande rektorer har haft uppföljningar med samtliga arbetslag. Syftet har varit att stödja arbetslagen att fördjupa och analysera sin verksamhet med hjälp av kriterier i WKIn.

Pedagogernas aktiva arbete med lärmiljöns utformning utifrån barnens intressen och behov

har bidragit till bättre sammanhållning och mer kreativt skapande och kommunikation i barnens lekar. Språket har varit i fokus i alla barngrupper och barnen har erbjudits olika forum och språkstimulerande aktiviteter som utvecklat barnets språkmedvetenhet, begreppsbildning och kommunikationsförmåga. Pedagogerna har erbjudit barnen varierande aktiviteter för att komma till tals i både större och mindre sammanhang. Appen Polyglutt har gett möjlighet att läsa böcker digitalt och på olika språk.

Enhetens digitala lådor har använts av alla grupper vilket har bidragit till att digitala verktygen har vävts in i undervisningen och kompletterat utforskandet av olika ämnen. Implementeringen av digitala hjälpmedel i lärmiljön i form av bl.a. QR-koder och projektorer har även bidragit till lärande och utveckling inom flera områden. Barnen har varit nyfikna och intresserade av programmering med Blue-bots och andra appar.

Pedagogerna har höjt sin digitala kompetens via våra gemensamma nätverksforum, t.ex. digitaliseringsforumet och även genom användningen av våra digitala lådor med fokus på digitala miljöer, programmering, mikromakro-puckar m.m. Barnen har fått en större vana av användning av digitala verktyg i tema-/projektarbeten.

De flesta arbetslag har beskrivit att det har blivit lättare att följa upp och utvärdera det som erbjudits barnen via lärloggar/nyhetsinlägg i Skolplattformen samt genom våra gemensamma mallar, t.ex. för reflektionsmöten, lärloggar och undervisningsplaner, vilket har bidragit till utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet samt likvärdigheten mellan barngrupperna.

Sedan hösten 2020 har förskolorna Rosteriet och Udden deltagit i ett rörelseprojekt - en strategi för fysisk aktivitet i Stockholm stads förskolor. Projektets syfte har varit att undersöka om en strategi för fysisk aktivitet har inverkan på hur mycket förskolebarnen rör på sig. Strategin har innehållit faktorer som minimitid utomhus och organiserad fysisk aktivitet. Projektet har haft ett folkhälsoperspektiv och syftet var att bidra till att alla barn skulle få tillräcklig fysisk aktivitet och utevistelse, oberoende av faktorer som storlek på förskolgård, kön eller socioekonomiska förhållanden. I Hägersten-Älvsjös kommunala förskolor har en strategi, för rörelse och fysisk aktivitet, tagits fram med målet att öka graden av barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen. Det handlar om att främja rörelseglädje för hållbara barn och rusta de för en hållbar framtid. Tillhörande litteratur har även köpts in för att konkret arbeta med målet. Under planeringsdagen i januari hade vi genomgång av materialet.

Konsekvenser av Covid-19 pandemin: Under våren hade vi planerat workshop och andra fysiska möten för att kunna fördjupa oss i våra lärmiljöer. Syftet var att analysera lärmiljöerna på förskolorna och arbeta för likvärdighet kring detta. På grund av pandemin kunde vi inte genomföra detta. Vi har enbart haft digitala möten vilket begränsar möjligheterna för djupare diskussioner på förskolorna.

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

— Ingen

Nämndmål: Invånarna i Hägersten-Älvsjö har tillgång till ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter

— Ingen

Beskrivning

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Kultur- och fritidsaktiviteter ska planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos de unga.

- Barn och ung har tillgång till öppen fritidsverksamhet, kultur och programverksamhet av hög kvalitet i Hägersten-Älvsjö.
- Barn och unga med funktionsnedsättning har tillgång till attraktiva och anpassade fritidsaktiviteter för målgruppen

Kulturaktiviteter genomförs i nämndens verksamheter samt genom bidragsgivning till lokala föreningar.

Förskolorna tilldelas en kulturpeng baserat på barnantal. Alla barn i förskolan får möta och själv prova olika former av kultur och skapande enligt stadens program, Kultur i ögonhöjd. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Förskolan ska i samarbete med kulturnämnden och stadens fria kulturaktörer verka för att fler barn kommer i kontakt med kulturverksamheter.

Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna kulturaktiviteter för detta avsätter nämnden en budget/kulturpeng.

Boende på förvaltningens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

Äldreomsorgen arrangerar olika program och aktiviteter en särskild budget avsetts för ändamålet.

Förväntat resultat

Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Föreningsbidrag för lokal verksamhet fördelas på ett sätt som berikar och kompletterar stadsdelsnämndens verksamhet.

Barn på förskola får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.

Äldre som inte själva har möjlighet att ta sig till arrangemang erbjuds program och kultur där de vistas.

Unga erbjuds kulturmöten, att prova skapande, möta föreningsliv och idrott i syfte att öka social inkludering, bredda deltagande, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska verka för att enheterna nyttjar de erbjudanden som ges via kulanpremien i syfte att fler barn ska ta del av kultur.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Under vårterminen och början på hösten hade vi teaterföreställning på förskolorna. Detta på grund av pandemin. I mitten av hösten kunde pedagogerna boka föreläsningar utanför förskolorna.			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

— Ingen

Nämndmål: Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd är en fossilfri organisation år 2030

— Ingen

Beskrivning

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Stadsdelsnämndens lokala miljö- och klimathandlingsplan (MKHP) har nu tagits fram och kommer börja följas under 2021. Stadsdelsnämnden tar med sin MKHP ett krafttag vad gäller miljöfrågorna. Fokusområdena kommer från stadens miljöprogram. Många av miljöfrågorna är sådant som stadsdelsnämnden har arbetat med tidigare - att verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor etc. Dock så innebär stadsdelsnämndens MKHP en konkretisering av hur verksamheterna ska arbeta för att uppnå målet att vara fossilfria år 2030.

Vidare arbetar förvaltningen med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas vid behov, först ska en inventering göras under året för att undersöka vilka verksamheter som fortfarande inte har fått LED-belysning och/eller energisnåla vitvaror. Underlaget från inventeringen kommer att ligga till grund för klimatinvesteringar senare i år och eventuellt även för 2022. Vid upphandling av nästa

parkentreprenad ska tydliga miljökrav ställas för att minska förvaltningens indirekta klimatpåverkan. Parkentreprenaden använder många tunga fordon och arbetsmaskiner och är därför en stor indirekt utsläppskälla för stadsdelsnämnden. Idén är att ställa krav på elektrifiering och biodrivmedel.

Verksamheter som serverar mat ska genom ökad medvetenhet och kunskap minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Genom verktyget Hantera Livs och regelbunden uppföljning ska förvaltningen få ner sina utsläpp från livsmedel med 25 procent till 2023. Livsmedelsinköp är en av förvaltningens största källor till växthusgaser, 2019 innebar förvaltningens livsmedelsinköp utsläpp av ca 1500 ton CO₂e (koldioxidekvivalenter).

Förväntat resultat

Stadsdelsnämnden har implementerat den lokala miljö- och klimathandlingsplanen som konkretiserar miljöprogrammets mål. I den ingår bland annat att stadsdelsnämnden ska minska användningen av plast i verksamheterna. Matavfall har återvunnits i hög grad där det är möjligt och samtliga verksamheter som regelbundet serverar måltider har alla matåtervinningsmöjligheter. Avfall som uppstår tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Den relativa energiförbrukningen i förvaltningen har minskat. Utsläpp från förvaltningens verksamheter, både direkta och indirekta, har minskat. Nämnden ska arbeta mot att vara en fossilfri organisation år 2030.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska genom regelbunden uppföljning och kunskapsspridning få ner klimatpåverkan från livsmedelsinköp.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Våra kockar har kunskap om stadens matstrategi och följer handlingsplanen som är framtagen utifrån strategin med fokus på klimatsmartmat.			
 Förvaltningens förskoleavdelning ska erbjuda förskolornas kockar kompetensutveckling för att höja kunskaperna om ekologisk matlagning och kopplingen till klimatpåverkan, biologisk mångfald	2020-01-01	2021-12-31	
Analys Kockarna har deltagit på föreläsningar inom stadsdelen. Samtliga kommer att delta på fortbildning under våren 2022. Vi har även intern nätverk för kockarna vilket är ett bra forum för diskussioner om klimatsmartmat.			
 Förvaltningens förskoleenheter ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt tillsammans med förskoleavdelningen arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2020-01-01	2021-12-31	
Analys Vi har bytt ut alla gamla madrasser, mattor och soffor. Vi kontinuerligt ser över materialen.			
 Förvaltningens verksamheter ska arbeta aktivt för att minska användningen av plast.	2021-01-01	2021-12-31	
Analys Vi har lättporslin och glas på de flesta förskolor. Vissa använder fortfarande plastglas vilket vi kontinuerligt förnyar. Även leksaker ses över kontinuerligt.			

Enhetsmål: Enhetens medarbetare arbetar aktivt för att göra miljövänliga val i verksamheten.

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Alla förskolor i enheten är på nivå 2 enligt Kemikaliesmart förskola
- Andel ekologiskt livsmedel är 60%

Analys

Alla förskolor inom enheten har följt planen för Kemikaliesmart förskola och är nu på nivå 2. Under hösten hade vi planer att erbjuda samtliga medarbetare en webbutbildning kring detta. Vi har tyvärr inte lyckats med detta. Under 2022 behöver vi följa den planen.

Barnen har haft tillgång till giftfritt material och naturmaterial och återvinningsmaterial används i olika aktiviteter. Enhetens kockar har kontinuerligt träffats för att kunna öka likvärdigheten inom enheten.

Pandemin har inte haft stor inverkan på detta arbetssätt.

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

— Ingen

Nämndmål: Stadsdelsnämnden bedriver verksamheterna inom givna ekonomiska ramar

— Ingen

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Avdelningen för social omsorg fortsätter arbetet med ekonomi i fokus med särskild tyngdpunkt på långsiktiga anpassningar utifrån ekonomiska förutsättningar. En utökad samverkan internt och externt är nödvändig i det fortsatta arbetet. De myndighetsutövande enheterna inom individ- och familjeomsorgen arbetar utifrån översyn av placeringskostnader med alternativa men fullgoda lösningar samtidigt som den egna öppenvården utvecklas för att

möta och följa våra invånares behov. Förändringar i organisation och bemanning kan bli nödvändiga. Utifrån ett minskat antal brukare/deltagare och förändrade behov hos målgruppen pågår i vissa utförarverksamheter samlokalisering samt utveckling av verksamhetens utformning och innehåll. Organisation och bemanning ses över och anpassningar genomförs för att uppnå en långsiktigt hållbar ekonomi där verksamheterna kan bedrivas inom given budgetram.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Enhetsmål: Enhetens verksamhet har en långsiktigt hållbar ekonomi.

Uppfylls helt

Förväntat resultat

•Enheten ska ha en budget i balans

Analys

Målet har varit att ha en budget i balans. Under våren 2021 hade vi problem med barnunderlaget jämfört med året innan. Under april/maj kunde vi inte ta in så många barn som vi hade prognosticerat. Till hösten lyckades vi hitta balansen mellan resurser och barnantalet och därmed ha en budget i balans.

Konsekvenser av Covid-19 pandemin: Vår enhet har drabbats hårt av pandemin. Under 2021 har vi haft mycket hög frånvaro som till skillnad från 2020 behövde ersättas av vikarier. Detta för att barnen till skillnad från 2020 var närvarande i mycket högre grad. Detta har haft stor påverkan på budgeten.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Ingen

Nämndmål: Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö

Ingen

Beskrivning

Förvaltningen kommer utifrån arbetsgivarperspektivet ha fokus inom tre områden; arbetsmiljö, kompetensförsörjning samt chefsuppdrag och ledarskap. I den relativt nya förvaltningen är det viktigt att fortsätta skapa en gemensam grund och stärka cheferna i de kunskaper och processer som säkerställer ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivarfrågor och på så sätt stärka arbetsgivarvarumärket både internt och externt.

Förväntat resultat

Förvaltningen har en god systematik inom arbetsmiljöarbetet.
Nya medarbetare och chefer får en god introduktion i uppdraget
Planering av kompetensförsörjning sker utifrån verksamhetens uppdrag och mål.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningens förskoleenheter ska implementera arbetet med förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare i det ordinarie arbetsmiljöarbetet.	2020-01-01	2021-12-31	
Analys Under 2021 fortsatte arbetet med förbättrat arbetssituation. Vi hade uppföljning av handlingsplanen på samtliga förskolor inom enheten och handlingsplanerna reviderades.			

Enhetsmål: Enhetens medarbetare är professionella, engagerade och har en hälsosam arbetsmiljö.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

- Rutiner för det systematiska arbetsmiljöarbetet görs kända i organisationen

Analys

Organisationen inom Gröndals förskolor har bidragit till en tät kommunikation som i större utsträckning skett genom direktkontakt mellan ledningen och medarbetarna. Detta har lett till att ledningen har kunnat stödja medarbetarna då de haft behov av det. Biträdande rektorer har haft både dialogmöten och reflektionsmöten med alla arbetslag vilket har skapat möjlighet både till lärande och utveckling och utmaningar och stöd i uppdraget. Apt på alla förskolor har gett möjlighet till diskussioner om arbetsmiljön på varje arbetsplats. Medarbetarna har då haft möjlighet att uttrycka sina tankar och idéer. Vi har arbetsplatsombud/skyddsombud på de flesta förskolorna inom enheten. De tillsammans med ledningen har träffats två ggr per termin för att diskutera arbetsmiljöfrågor. Samtliga medarbetare har under våren deltagit i framtagandet av handlingsplaner utifrån medarbetarenkätensresultat samt reviderat handlingsplaner för förbättrat arbetssituation.

Resultatet av medarbetarenkäten har förbättrats. Totalindexet för 2021 ligger på 80% jämfört med 73% för 2020.

Pandemin har inte haft stor inverkan på detta arbetssätt.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på resultat för invånarna

 Ingen

Beskrivning

En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna. Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas. Verksamheterna har ett gott stöd från stödverksamheterna.

Förväntat resultat

Stadsdelsnämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.

Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar.

Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Nämndmål: Stadsdelsnämndens verksamheter är innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

— Ingen

Beskrivning

Nämndens arbete med att utveckla arbetet med innovation och digitalisering kommer att intensifieras. Bland annat kommer en innovationsansvarig att utses för att driva frågorna. Stödet till verksamheterna i innovation och digitalisering ska öka och innovationer och idéer kring digitalisering ska uppmuntras.

Stadsdelsnämnden ska bidra till att utveckla stadens arbete med att utveckla säkerhetsskydd och informationssäkerhet. Nämnden har en utsedd informationssäkerhetssamordnare och ett lokalt dataskyddsbud. Medarbetarna på förvaltningen ska ha kunskap om informationssäkerhet och vad det innebär för deras verksamhet. Stadsdelsnämnden behöver öka andelen medarbetare som tar del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd under 2021.

Avdelningen för förskola

Implementeringen av den lokala digitaliseringsstrategin och införandet av skolplattformen fortsätter under 2021. Satsningar på digitala verktyg både för barn och pedagoger fortsätter parallellt med kompetensutveckling. Förskoleavdelningen har formulerat ett antal pedagogiska ställningstaganden kopplat till digitaliseringen som ska utgöra stöd för undervisningen samt förtydliga förskolans digitaliseringsuppdrag, både för medarbetare och för vårdnadshavare.

Avdelningen för social omsorg

Avdelningen uppmärksammar och möjliggör ett modigt ledarskap och engagerade medarbetare som bidrar till fortsatt innovation och utvecklingsarbete. Arbetet med att socialtjänsten ska bli mer effektiv och utveckla användandet av digitalisering och e-tjänster

fortsätter. Den digitala utvecklingen fortgår även internt med fortsatta digitala möten och användandet av olika verktyg för att öka interaktionen vid dessa. Verksamheterna följer och bidrar till stadens arbete med moderniseringen av sociala system. Förberedelser inför införandet av Esset fortgår inom alla berörda verksamheter och under 2021 kommer verksamheter på området barn och unga gå över till Esset som socialt system.

Flera utförarverksamheter kommer gå över till det nya digitala systemet Medvind för schemaplanering, bemanning och tidsregistrering. En kartläggning av den digitala kunskapen kommer göras inom grupp- och servicebostäderna samt bland deltagare inom de socialpsykiatriska verksamheterna för att stärka den digitala delaktigheten. Avdelningen ska utöver det utveckla och stärka arbetet med digitalisering för deltagare i dagliga verksamheter och personer med daglig assistans med syftet att öka graden av delaktighet och motverka isolering i pandemins spår.

Avdelningen för äldreomsorg

Utvecklingen inom äldreomsorgen med digitaliseringslösningar för ökad trygghet, integritet och självständighet kan också innebära att resurserna kan användas på ett effektivare sätt och riktas till äldre med störst behov.

Förväntat resultat

Innovationer och digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheterna. Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service. Andelen medarbetare som tagit del av stadens digitala utbildningar inom informationssäkerhetsskydd och dataskydd har ökat.

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Investeringar

Medel för lokaländamål

Övrigt

Klagomål och synpunkter:

Under 2021 avvecklades förskolan Trekanten vilket väckte starka känslor hos vårdnadshavare. Klagomålen kom både via mail men också telefonsamtal. Vårdnadshavare var besvikna att en liten förskola som de ansåg vara bäst för barnen skulle avvecklas. Oron handlade om att inte kunna få plats på andra förskolor eller inte få plats där de önskade.

Andra synpunkter som vi har fått under förskoleråden, handlade om önskemål om fysiska

möten som inte har varit möjligt under pandemin. Skolplattformen som upplevs svårarbetat för vårdnadshavare är andra synpunkter vi har fått.

Systematiskt kvalitetsarbete

Övrigt